

ZONE UMEDE ÎN VALEA PRUTULUI DE MIJLOC



Ediție specială realizată în cadrul proiectului „Conservarea biodiversității în ecosistemul Prutul de Mijloc”, desfășurat de Mișcarea Ecologistă din Moldova, cu suportul „Programului de Granturi Mici GEF, implementat de PNUD” și cofinanțat de Ministerul Mediului, prin Fondul Ecologic Național.

Septembrie 2015 ❖ Ediție specială ❖ Se distribuie în mod gratuit



Tinerii ecologiști la râul Camenca și Cheile Butești. Foto: L.C.

Expediție ecologică în Valea Prutului de Mijloc

30 de tineri au învățat cum să fie prietenoși cu mediul și cum să aibă grijă de natură. Combinând partea teoretică cu discuții cu specialiștii, dar și cu vizitele de studiu, aceștia au dobândit dreptul de a se numi tineri ecologiști.

Am relatat în numărul august al revistei „Natura” câteva dintre principalele momente ale Expediției ecologice „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc”, organizată de Mișcarea Ecologistă din Moldova, cu suportul „Programului de Granturi Mici GEF, implementat de PNUD”. Continuăm în această ediție specială să prezentăm experiența unică pe care au trăit-o cei 30 de tineri și copii din raionul Glodeni, prin participarea la expediția de monitorizare a biodiversității în Valea Prutului de Mijloc.

Expediția ecologică „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc” a avut loc în perioada 29 iulie – 4 august 2015 (cu participarea a 30 de tineri), cu scopul monitorizării biodiversității stărețelor râului Prut și afluentului Camenca (aria de implementare a proiectului) și diseminarea informației legate de aceste ecosisteme printre participanții expediției, și a fost continuată de 10 mături, până la 7 august 2015, pentru vizitarea stărețelor și marcarea traseelor turistice în zonă. Cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani, veniți din mai multe localități ai raionului Glodeni (satele Hîjdieni, Cobani, Butești, Vișoara, Balatina, Cuhnești, orașul Glodeni), participanții au fost selectați în rezultatul unui mini-concurs al eseurilor pe tema

„Zonele umede și importanța lor pentru comunitate” și a scrisorilor de intenție expediate în adresa Mișcării Ecologiste din Moldova. În mesajele lor, tinerii au expus rolul pe care îl joacă o zonă umedă și multiplele beneficii pe care le aduce, au descris cele mai importante zone umede din Republica Moldova, și-au exprimat îngrijorarea cu privire la factorii care amenință stabilitatea acestor habitate. Expediția a întrunit tineri activi, dornici de a învăța și disemina informația în rândul semenilor, care s-au implicat cu mult entuziasm în activitățile educative organizate în cadrul expediției ecologice.

În continuare despre Expediția „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc” citiți în pag. 2-3 ale prezentei Ediții speciale.

Rezoluția participanților la Expediția ecologică „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc”

Noi, participanții la expediția ecologică „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc”, trebuie să protejăm, să respectăm, să menținem și să reîntoarcem ecosistemele acvatice. Această expediție ne-a învățat despre cele 8 stărețe vechi, care reprezintă o comoară și care ne ajută să trăim într-un mediu sănătos:

1. Lacul „La Fontal”;
2. Stărița Potcoava;
3. Stărița Chilia;
4. Gârla Cărbunăria;
5. Kilometrul 1005;
6. Balta Ursului;
7. Stărița Țiganca;
8. Țara Bătlanilor.

Din păcate, oamenii sunt cei care le provoacă foarte multe daune, prin tăierea ilicită a pădurilor de luncă,

folosirea irațională a apei, desecarea zonelor umede și regularizarea râurilor.

Pentru locuitorii din zonă, aceste lucruri par nesemnificative, neobservând consecințele, precum:

- Dispariția plantelor și a animalelor;
- Degradarea habitatelor;
- Micșorarea cantităților de apă dulce.

Dar mereu există o șansă să ne corectăm greșelile prin:

- Protejarea speciilor de plante și animale;
- Reabilitarea pădurilor de luncă.

Noi, tinerii participanți la Expediția ecologică „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc”, solicităm să fie protejate aceste 8 stărețe și să fie incluse în lista ariilor naturale protejate de stat.

Expediția „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc”

După deschiderea oficială la Casa de Cultură din Glodeni, cuvintele de salut din partea oficialităților și organizatorilor, urările de „Drum bun” ale părinților, cei 30 de tineri au pornit cu mult entuziasm spre Lacul relict „La

rezervație are peste șase mii de hectare. Dorim să dezvoltăm și un traseu pentru bicicliști, pentru ca vizitatorii, turiștii să vadă frumusețea și splendoarea pădurii”.

Chiar în imediata apropiere a Rezervației „Pădurea Domnească”

prietenii cu natura. În plus, au învățat despre problemele ecologice cu care se confruntă societatea și au încercat să găsească soluții. Victor Strătilă, avocat de mediu, unul dintre instructorii expediției, le-a vorbit despre dreptul fiecăruia dintre noi la un mediu sănă-

Bătlanilor” în versuri, pe care ei singuri le-au alcătuit și care exprimă chintesența acestei stări:

„Am venit astăzi la voi,
să vă spunem lucruri noi:
Despre un loc strămoșesc
Țara Bătlanilor toți îl numesc.

Țara Bătlanilor e-o adevărată poveste,

La trei kilometri de Balatina se găsește,

Stârcul cenușiu aici trăiește
Alături de Egreta mică și Stârcul de noapte viețuiește.

Fiind, de fapt, un habitat forestier
Găzduiește un vast grup animalier.

Colonia se întinde pe 6000 m pătrați,

Puteți veni s-o admirați.

În perioada de cuibărire accesul este limitat,

Pentru ca stârcul să nu fie deranjat.

Fiecare arbore în parte

Are până la 18 cuiburi separate.

Sunt 332 de cuiburi în total,

Însă nu toate populate până la final.

Acidifierea solului îi deranjează,

Determinând uscarea arborilor pe care domiciliază.

Odată cu uscarea copacilor,

Trebuie să-și schimbe locul caselor.

Cuiburile din bețișoare și rămurele construiesc, și câțiva ani le folosesc.

Alina Spătari, originară din satul Balatina, mi-a mărturisit că expediția a fost o lecție de viață - aici a deprins mai multe abilități de a trăi în natură, a înțeles că stâncile pe care le vede pe traseul din preajma satului ei sunt mai mult decât niște bucăți de piatră, sunt monumente ale naturii. De la Dumitru Ostaci din Hîjdieni am aflat că mesajul cu care s-a ales din expediție, și pe care îl va împărtăși și cu alți semeni, este că natura trebuie păstrată și protejată. Daniela Jidovanu a remarcat că în expediție a învățat să fie un adevărat ecologist, iar pe viitor va avea mai multă grijă față de natură. Zăbind, mărturisește că în cadrul expediției a participat pentru prima dată la o acțiune de salubritate. De fapt, fiecare dintre participanți a însușit un motto al drumeților din cadrul expediției: „Lăsăm locul mai curat decât l-am găsit”.

Instructorii au recunoscut că pe parcursul expediției au văzut cum tinerii s-au transformat aievea, cum au devenit adevărați ecologiști. Aflându-se în sânul naturii, ei au putut înțelege importanța unui întreg ecosistem, dar și a celei mai mici vietăți care-l formează. Dar, roadele expediției vor fi culese peste ani, când acești tineri vor decide lucruri importante - vor trăi în prietenie cu natura și își vor educa la fel proprii lor copii; vor lua decizii corecte în comunitate; vor administra companii, afaceri etc.

La focul de tabără din ultima seară emoțiile i-au copleșit pe toți. Primarul de la Cobani a avut grijă să delege lăutari care au cântat la acordeon, fluier și au bătut toba. Tot atunci, fiecare participant a primit câte un certificat de participare și o diplomă personalizată. Pentru ca informația despre speciile învățate sau observate în cadrul expediției să rămână întipărită în memoria participanților, instructorii au avut ideea de a asocia fiecare participant cu o pasăre. Silvia Ursul a găsit pasărea potrivită fiecărui participant, scoțând în evidență trăsăturile observate în cadrul expediției. Cu toții au fost impresionați, chiar au promis că vor afla totul despre pasărea cu care au fost asemuiți și a înțelege de ce anume aceasta i se potrivește.

Despărțirea a fost grea, căci reușiseră deja să se împrietenească cu toții și să fie ca într-o familie. Dar, s-au consolat cu ideea că au notat în chestionare dorința lor de a mai participa la expedițiile organizate de Mișcarea Ecologistă din Moldova și că au rugat finanțatorii să fie deschiși de a susține asemenea activități, adevărate „lecții de viață” pentru tineri și „incubatoare” de apărători ai naturii.

Cristina STRATON



Participanții demonstrează că știu cum se instalează un cort



Obosiți, dar veseli



Ajutor pentru bucătăreasă

Fontal”, în apropierea căruia urmau a fi instalate corturile și desfășurate o bună parte din activitățile Expediției „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc”. Mai bine de 10 instructori din cadrul Mișcării Ecologiste din Moldova și ai Rezervației „Pădurea Domnească” au avut grijă de desfășurarea unui program amplu, interactiv, interesant, dar și de securitatea fiecărui participant. Voi trece în revistă doar câteva nume: Lilia Curchi, coordonatoarea expediției; Silvia Ursul, Ana Stegărescu, Victor Strătilă, Marian Țarigradschi, Stanislav Știrbu, - instructori în cadrul expediției; Valeriu Țarigradschi, director la Rezervația Naturală „Pădurea Domnească”; Vasili Cojocari, administrator la Întreprinderea de Stat „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești-Stânca”; Vasile Chiabur, inspector principal Inspectia Piscicolă - sectorul Rîșcani-Glodeni; Vasile Mahu, șef al Inspectiei Ecologice Glodeni, Victor Țarigradschi, vicepreședinte al raionului Glodeni - care au participat la diverse activități și vizite din cadrul expediției; precum și Elena Furdui, care a avut grijă ca fiecare dintre participanți să fie sănătos și, Tatiana Camerzan, responsabilă de cea mai gustoasă parte a expediției - masa.

Fiecare dintre instructori a dat cei mai bun participanților din cadrul expediției.

Marian Țarigradschi, șeful secției Turism și educație ecologică din cadrul Rezervației „Pădurea Domnească”, încă din copilărie a participat la mai multe expediții ecologice organizate de Mișcarea Ecologistă din Moldova. De data aceasta, întreaga experiență acumulată anterior a împărtășit-o în calitate de instructor, având posibilitatea de a le vorbi și arăta copiilor frumusețea pădurii și a zonelor umede. Marian a condus tinerii pe traseele turistice din cadrul rezervației, menționând că după decembrie 2014, acestea au fost îmbunătățite, prin includerea a câtorva puncte de atracție noi. „Am inclus câteva obiective importante, precum sunt zonele umede: Potcoava, Țiganca, Chilia, km 1005 ș.a., care se află pe cursul râurilor Prut și Camenca”. În același timp, Marian Țarigradschi le-a explicat participanților că pentru a cunoaște măcar parțial potențialul ecoturistic al zonei, sunt necesare cel puțin două zile, deoarece distanța de la un obiect la altul este mare. „Întreaga

este construită Pensiunea Turistică „La Fontal”. Aici sunt și două căsuțe amenajate și dotate cu toate comoditățile, de care se bucură turiștii care aleg să se cazeze și să petreacă câte o minivacanță în regiune.

Participanții expediției au văzut căsuțele, dar s-au bucurat mai mult de confortul oferit de corturile pe care au



Euforie pe Stânca de la Butești

învățat să le instaleze și chiar au făcut competiții cu scopul de a vedea cine este mai abil la această activitate foarte utilă pentru ulterioarele lor ieșiri în natură. Tot ei au fost și printre primii „turiști”, dacă putem spune așa, care au vizitat traseele noi ale rezervației. Având la dispoziție mai multe zile, tinerii au văzut atât locurile pitorești cunoscute anterior, cât și zonele umede despre care au și învățat foarte multe.

Fiecare zi a expediției a fost diferită. Tinerii au putut savura din plin frumusețea peisajului. În plus, au băut din apa cristalină a izvorului ascendent din apropiere și au urmărit cum apa izvorăște din pământ - un miracol al naturii. De fapt, însăși stărița „La Fontal”, deși nu pare decât o enormă întindere de stuf, te farmecă și te atrage. Copiii deseori priveau frumusețea lacului. La final, instructorii au mulțumit tinerilor că nu s-au aventurat să exploreze singuri împrejurimile. Noaptea, de exemplu, instructorii care patruleau tabăra, auzeau cum mistreții aleargă pe malul lacului, la doar 50 de metri de locul de campare. Țiganca, un câine negru ca tăciunele, dădea de știre de apropierea oricărui intrus - în acest caz, a mistreților.

Expediția a fost un bun prilej pentru tineri să înțeleagă frumusețea unei

tos, dar și despre sancțiunile aplicate celor care aduc daune mediului. Silvia Ursul, ornitolog, i-a învățat pe tineri să identifice păsările din zbor, iar Ana Stegărescu, profesoară de geografie, să deosebească diferite specii de plante și tipurile de landșaft.

Între toate locurile vizitate, stărițele sau zonele umede au impre-



În vizită la Țara Bătlanilor

sionat în mod deosebit. Expediționiștii au ajuns la patru din cele opt stărițe amplasate în arealul Rezervației „Pădurea Domnească”. Toate au ceva specific, iar ca dovadă că au înțeles specificul fiecăreia, tinerii ecologiști au explicat ulterior unei audiențe destul de largi (instructori, colegi, părinți, oaspeți) ce reprezintă stărițele și care este importanța lor. Dacă v-ați gândit că a fost un nou concurs, atunci aveți dreptate! Echipile au prezentat în mod diferit și inedit fiecare stăriță. Echipa „roz”, bunăoară, a vorbit despre „Țara

E-o frumusețe de nedescris, ce-o poți vedea numai în vis. Și dacă sunteți interesați, Vă îndemnăm acest loc să-l vizitați!”.

Și celelalte echipe au impresionat membrii juriului, ilustrând prezentările prin desene, bucurând asistența prin cunoștințe temeinice despre zonele umede.

La finalul expediției, cei 30 de tineri ecologiști pline de vise și speranțe au scris și o Rezoluție, prin care și-au luat un angajament față de natură și au cerut implicare neîntârziată de la autorități.



Participanții și instructorii Expediției ecologice „Diversitate biologică în Valea Prutului de Mijloc” pe barajul de la Costești-Stânca (Foto: D.R.)

Am văzut cele mai spectaculoase și diverse peisaje

Fiind din satul Cuhnești, am acceptat cu mare entuziasm provocarea de a participa la expediția Diversitate biologică în „Valea Prutului de Mijloc”. Mi-a părut interesantă ideea de a dormi în cort, deoarece a fost prima mea experiență. Am explorat întregul potențial, am făcut multe drumeții în pădurile bătrâne și pe stâncile de calcar coraliere. Sunt convinsă că această expediție, aceste drumeții îmi vor îmbogăți experiența călătoriei. Fiind în expediție, am aflat foarte multe lucruri despre cele 8 stărițe: Balta Ursului, La Fontal, Chilia, Țigăncușa, Potcoava, Gârla Cărbunăria și Kilometrul 1005. Despre stărița Țiganca pot spune că este o albie veche a râului Camenca, care este acoperită majoritatea anului cu apă. Aflându-mă în expediție, am văzut cele mai spectaculoase și diverse peisaje. Am putut vizita și admira monumente ale naturii, precum „Suta de Movile” și Toltrele Prutului. Astăzi am fost în vizită la Pădurea Domnească, unde am aflat că această rezervație a fost creată în 1993 și că are o suprafață de circa 6032 ha. Este cea mai mare și cea mai recent înființată rezervație din Moldova.

Eu sunt de părere că această expediție a fost una dintre cele mai interesante experiențe de până acum, deoarece aici am învățat lucruri care îmi vor ajuta foarte mult în viață.

Livia-Elena MELINTE,
s. Cuhnești



În jurul focului poți sta și în timpul zilei (Foto: D.R.)



Tinerii ecologiști sunt pregătiți să ofere lumii tot ce au învățat în timpul expediției



Participanții în „uniforma” de expediție

Vreau să mai particip la expedițiile Mișcării Ecologice din Moldova!

În roua dimineții, noi, tinerii ecologiști, ne ridicăm din corturile „adormite”. Toată energia acumulată în timpul nopții o epuizăm în câteva ore de mers pe jos. Pădurea ne arată frumusețea ei rară, stâncile - înălțimea, iar peșterile - duritatea lor. Ajungând la „La Fontal” eram fericiți de parcă ajungeam acasă dintr-o călătorie îndelungată.

Toate zilele petrecute în expediție ne-au învățat multe lucruri noi despre biodiversitate.

Fiecare dimineață părea din ce în ce mai interesantă din cauza că ne cunoșteam mai bine cu participanții expediției.

Mi-au plăcut discuțiile despre păsări și animale, jocurile cu „ghici cine e”.

Mulțumesc mult organizatorilor. Aș mai vrea să mai particip la expediții de acest gen. Mulțumesc Mișcării Ecologice din Moldova!

Constanța LUPAȘCIUC

Am aflat o mulțime de lucruri noi despre stărițe și monumente ale naturii

Zilele petrecute în expediția Ecologică din Valea Prutului de mijloc mi-au oferit oportunitatea de a cunoaște și de a afla o mulțime de lucruri noi despre stărițele și monumentele naturale din Rezervația „Pădurea Domnească”, fondată în 1993 (2 iulie). De fapt, aici existase anterior o rezervație mai mare, numită „Țuțora”, cu sediul la Iași. Suprafața actuală rezervației este de 6032 ha și dispune de niște locuri extraordinare, pe care noi le-am vizitat. Am aflat informații despre cele 8 stărițe: La Fontal, Potcoava, Țiganca, Kilometrul 1005, Balta Ursului, Chilia, Cărbunăria, Țara Bătlanilor. Vizitând Gârla Cărbunăria am zărit egreta mică, o specie de pasăre inclusă în Cartea Roșie. Din păcate, peisajul frumos este completat de niște deșeurii, care nu doar arată urât, ci și influențează negativ. La Țara Bătlanilor am aflat că excrementele stârcului cenușiu conțin acid și determină uscarea copacilor din cauza creșterii acidității pământului. De aceea, pentru a rezolva această problemă, o soluție ar fi inundațiile controlate. De asemenea, am observat cuiburile stârcilor, construite din bețișoare.

M-au impresionat stejarii seculari și am înțeles ce rol important au ei. În primul rând, acești arbori sunt ca o pompă ce absoarbe sărurile, transformându-se în cambiu; ei redau în atmosferă 12 tone de apă dulce pe an. Astfel, am înțeles cât sunt de importanți, de aceea, pentru a-i proteja și de a le crea condiții favorabile, este necesar, iarăși, să se organizeze inundații controlate, deoarece construirea barajului de la Stânca-Costești a avut consecințe nefaste asupra lor.

Un alt loc pe care l-am vizitat și care mi-a plăcut au fost Cheile de la Butești și Stânca Mare. Ele reprezintă recife coraliere care se află chiar la suprafața pământului, iar noi putem

să le observăm datorită retragerii Mării Sarmatiene. Din păcate, mulți nu înțeleg importanța lor, de aceea ele sunt distruse pentru extragerea pietrei.

Grota de la Butești și recifele coraliere din Duruitoarea Veche reprezintă niște monumente ale naturii care ascund istoria trecutului. Aici au fost cele mai vechi așezăminte, de unde a și apărut cultura cucuteniană. Sunt atâtea de spus despre aceste locuri, încât mereu ne va fi interesant să le ascultăm, dar cel mai bine și să le vedem. Însă, pentru aceasta e nevoie ca noi să le protejăm și să împiedicăm distrugerea lor.

E păcat că acțiunile omului distrug niște monumente unice, cum ar fi, de exemplu, „Suta de Movile”. Astăzi am observat că omul nu apreciază această frumusețe, ba din contra, o distruge. „Suta de Movile” este un loc foarte vechi care este menționat de D. Cantemir în „Descrierea Moldovei”. Pe atunci, suprafața totală era de 1600 ha, însă, din păcate, în prezent ea s-a redus. Formarea acestor movile este un mister, care încă nu a fost descoperit. Consider că este nevoie ca oamenilor să nu li se permită să distrugă aceste movile pentru agricultură.

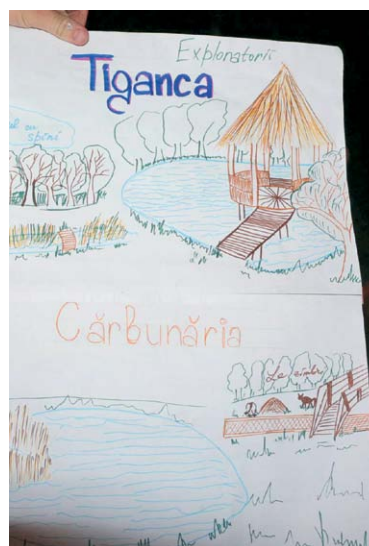
Informații utile am aflat și despre lacul de acumulare Stânca-Costești, pe care l-am vizitat. Acest baraj, deși are părți pozitive, influențează negativ, căci unele zone umede s-au redus, dispărând specii de plante și animale. Cu toate acestea, în acest lac viețuiesc 26 de specii, din care 2 specii - morunul și mreana de Nipru - sunt incluse în Cartea Roșie.

În concluzie, această expediție ecologică a fost o experiență unică, din care am învățat de la instalarea unui cort până la diversitatea biologică din Valea Prutului de Mijloc. Am înțeles cât de importante sunt zonele umede și cât este de necesar să ocrotim tot ce natura a creat.

Mihaela BORCOI



Momente festive alături de coordonatorii expediției (Foto: C.S.)



Lucru individual...



... și lucru în grup



Un lac acoperit de stuf la poalele Stâncii Mari de la Cubani
- habitat perfect pentru mamiferele acvatice. Foto: L.G.

Mamifere care preferă traiul în zonele umede



Hermelina (*Mustela erminea*) este un mamifer răspândit în America de Nord, Groenlanda, Europa, ajungând chiar și în nordul și estul Asiei. Preferă zonele umede, inundabile, marginile pădurilor cu multe tufişuri, văile râurilor, zăvoaiele pădurilor de mestecăn, malurile apelor stătătoare. Pe teritoriul țării noastre, conform Cărții Roșii, se întâlnește în luncile inundabile ale Nistrului și Prutului, în pădurile de luncă din cursul mijlociu al Prutului și masivele forestiere din zona centrală a Codrilor.

Are un corp zvelt, femela fiind întotdeauna puțin mai mică decât masculul, iar coloritul blănii este asemănător. Lungimea corpului la mascul este de 19-32 cm pe când femela atinge 17-27 cm. Capul este mic și scurt, botul rotunjit, urechile sunt triunghiulare cu marginile rotunjite, lungi de 1,4-2,4 cm, iar ochii sunt mici și rotunzi, ca două mărgelile negre. Maxilarele sunt dotate cu dinți de pradă rezistenți și ascuțiți. Degetele se termină cu gheare foarte ascuțite.

Un element important caracteristic acestei specii este blana de culoare neagră din vârful cozii care își menține coloritul în toate anotimpurile, iarna având aspectul mai stufos ca vara. În lunile de iarnă, hermelina își schimbă blana într-un alb imaculat, iar vara partea dorsală a corpului, capul și zonele laterale capătă o culoare maronie-roșcată.

Este un bun cățărar, aleargă foarte repede și are o agilitate uimitoare,

putând să pătrundă în viziunile foarte mici ale altor animale precum și prin gardurile de sârmă ale gospodăriilor, în căutarea hranei. Este capabilă să ucidă prăzi mai mari decât ea. De cele mai multe ori vânează șobolani, șoareci de câmp, veverițe, iepuri de vizuină și alte rozătoare și păsări mici. Când animalele pe care vrea să le vâneze sunt prea mari, hermelina recurge la multe mișcări bruște cu care își hipnotizează prada, șiretlic pe care zoologii îl numesc „dans al hermelinei”.

Aceste animale trăiesc în perechi, formează familii și au un stil de viață bine stabilit și discret. Își aleg un teritoriu destul de mare care poate varia între 10-20 ha, în funcție de disponibilitatea hranei. Își fac cuibul în scorburile mari ale copacilor seculari, în câpițele de fân, în crăpăturile stâncilor, în viziunile construite lângă rădăcinile arborilor sau în cele părăsite de alte animale, căptușindu-l cu mușchi și fire de iarbă uscate. Perioada de gestație la hermelină durează 11 luni, născând de obicei 2-6 pui. Aceștia cântăresc la naștere în jur de 1-2,6 g și cresc foarte greu, ajungând la maturitate sexuală la un an.

Speranța de supraviețuire a hermelinei în mediul ei natural este de 7-11 ani, având drept prădători naturali vulpile și păsările răpitoare (bufnițe, ulii, acvile). Pe lângă asta, omul s-a dovedit a fi un dușman crud al acestui animal. Blana ei albă a fost prețuită pentru mult timp, fiind considerată de lux, lucru care a dus la declinul drastic al acestei specii. Astăzi există legi care protejează hermelinele, iar în Cartea Roșie a Republicii Moldova această specie este trecută ca vulnerabilă.



Vidra/lutra (*Lutra lutra*) are una din cele mai mari distribuții, fiind întâlnită în Europa Centrală și de Est, Orientul Mijlociu (Israel, Iordania, Irak și Iran), Africa (Maroc, Algeria, Tunis și nordul Saharei) și Asia (Pakis-

tan, Afganistan, India, Nepal, Bhutan, Myanmar, Japonia). Preferă habitatele acvatice (lacuri, râuri, mlaștini, păduri inundate). Viața ei este strâns legată de existența resurselor de hrană, de aceea prezența ei într-un ecosistem indică multe despre sănătatea și abundența acestuia. În Republica Moldova a fost semnalată prezența vidrei în câteva locuri pe Prut (sectorul mijlociu și inferior) și Nistru (sectorul inferior).

Trupul său este lung și șerpuitor, adaptat legilor hidrodinamicii. Picioarele sunt scurte, cu membrana interdigitală, capul mic cu botul scurt, iar coada este lungă, musculoasă, groasă la bază și subțire la vârf, servind pe post de cârmă. Masculul cântărește 6-8 kg, pe când greutatea unei femele este de aproximativ 4-5 kg, însă unele exemplare pot ajunge la dimensiuni de până la 1,5 m lungime și la o greutate de 15 kilograme. Blana are o culoare generală de castaniu închis, mai deschisă ca nuanță pe pântec și un pic mai gri pe partea din față a capului. Iarna blana devine mai deasă și mai lucioasă.

De obicei, comunică cu semenii printr-un fluierat caracteristic, însă atunci când este atacată scoate un glas strident, amestecat cu un mârâit.

Este un bun înotător, fiind în stare să se deplaseze la distanțe mari în căutarea locurilor prielnice. Hrana ei principală este reprezentată de pește, de toate formele și mărimile. Se încumetă să atace și pește mare pe care, după ce îl răpune, îl scoate pe mal, depozitându-l într-un loc anume sub o piatră sau un buștean, unde îl poate păstra multă vreme, apoi mănâncă doar părțile bune din el. În afara peștelui, vidra mănâncă raci, amfibieni, melci, păsări și șoareci de apă.

Acest animal este solitar și foarte teritorial, masculul controlând în interiorul teritoriului său una sau mai multe femele. Vidrele se pot reproduce pe tot parcursul anului (dar de multe ori aceasta depinde de particularitățile locale), iar puii (2-4 la număr) se pot naște atât iarna cât și vara. Gestația este lungă, de aceea femelele pot naște în general pui o dată la doi ani. Puii pot să rămână în preajma mamei în jur de jumătate de an, un an sau chiar mai mult.

Este un animal cu activitate nocturnă și auroală, dar poate fi văzută și în timpul zilei.

Nu are dușmani naturali, în schimb este vânată de om din cauza faptului că vânează specii importante de pești și produce pagube în bazinele piscicole. De asemenea, blana vidrei este considerată una dintre cele mai valoroase trofee de vânat. Însă, din cauza diminuării efectivului de vidră în Europa, această specie a fost declarată strict protejată prin diferite convenții internaționale. În Republica Moldova, spre exemplu, efectivul vidrei a început să se reducă din anii '50 din cauza desecării zonelor umede, schimbarea cursurilor râurilor, creșterea poluării industriale, lucruri care au determinat reducerea habitatului vidrei și a scăzut densitatea acestei specii în cursul râurilor mari. Astăzi, vidra este inclusă în Cartea Roșie, având statut de specie critic periclitată, fiind protejată conform legislației pe teri-



toriu rezervațiilor „Prutul de Jos” și „Pădurea Domnească”.

Pisica sălbatică (*Felis silvestris*) este o felină care s-a adaptat la majoritatea mediilor de viață, fiind răspândită pe o suprafață extinsă în Africa, Europa, Caucaz, Asia (India, China, Mongolia). Această specie trăiește în păduri și bălți, fiind întâlnită și în preajma zonelor umede, în locuri mlaștinoase cu stufăriș. În Republica Moldova, prezența ei a fost semnalată în pădurile din zona centrală a Codrilor, cursul mijlociu și inferior al râului Prut, precum și cursul inferior al râului Nistru.

Este foarte asemănătoare cu pisica de casă, diferența fiind dată de aspectul mai târcat și de dimensiunile generale ale corpului mai mari. Spre deosebire de pisica domestică, are capul mai mare, mai greu și urechile mai scurte dispuse mai lateral, iar

picioarele sunt mai scurte care se termină în labe mai late. Are o greutate de 4-8 kg, putând atinge 7-10 kg și o lungime de 55-70 cm. Coada este groasă, măsoară 25-35 cm lungime, și se termină cu un vârf negru. Blana poate avea culoarea unei pisici domestice (roșcată, cu dungi negre sau albastru-gri, galben-deschis, maro cu dungi și pete). Pe gât, abdomen și unele zone ale pieptului blana este albă. Are părul lung de 2,5-4 cm, acesta putând fi moale și gros.

Comunică prin mieunat, asemenea pisicii domestice, iar când este atacată se strânge ghem, mârâie amenințător și pufăie („scuipă”).

Pisica sălbatică este un animal timid care se ferește de oameni, din această cauză fiind văzută foarte greu. Fiind un animal solitar și teritorial, vânează în special noaptea, ziua retrăgându-se de regulă în vizuină.

Este un mamifer prin excelență carnivor care se hrănește în special cu mamifere mici (iepur, rozătoare), păsări, ocazional reptile, pești sau insecte. La foame mare, atacă și iezi de câprioară, sau se poate apropia foarte mult de gospodăriile sătești. Dacă nu reușește să vâneze, se hrănește cu carcasele mai mari lăsate de animale de pradă.

Perioada de împerechere are loc iarna târziu, prin lunile februarie și martie, și durează o săptămână. Motanul părăsește femela imediat după împerechere, iar femela, după o perioadă de 53-70 de zile de gestație, naște 3-4 pui. Aceștia învață să vâneze de la vârsta de 2 luni, însă rămân alături de pisica-mamă până la vârsta de 6-8 luni. Până la vârsta de un an își stabilesc propriul teritoriu, și ating maturitatea sexuală la aproximativ 2 ani.

Are mulți dușmani naturali, printre care râsul (dacă există în acel teritoriu), lupul, șacalul, câinele și chiar vulpea în cazul exemplarelor tinere. De asemenea, omul se face vinovat de prigonirea ei, deranjarea în locurile de reproducere și tăierea pădurilor. Este protejată conform legislației pe teritoriul rezervațiilor științifice „Codru”, „Pădurea Domnească”, „Plaiul Fagului” și „Prutul de Jos”. În Cartea Roșie a Republicii Moldova are statut de specie periclitată.

